

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia sztuki
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MHSP-R0-100, MHSP-R0-200, MHSP-R0-300, MHSP-R0-400, MHSP-R0-700, MHSP-R0-Q00, MHSU-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	22 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2024 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024 ¹	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	Zdający: I.1) wykazuje się znajomością chronologii dziejów sztuki, z uwzględnieniem: b) starożytności (kultur: Egiptu [...]). I.3) rozumie konteksty kulturowe i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki (w tym historyczne, religijne, filozoficzne).

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Brak hierarchizacji postaci.
- Ukazanie władcy w intymnej, rodzinnej scenie.
- Brak idealizacji postaci króla (ukazanie cech fizjonomii / deformacja).
- Ukazanie emocjonalnej więzi między osobami.
- Postacie przedstawione zostały w swobodnej pozie, kompozycja jest bardziej dynamiczna (odejście od hieratyzmu przedstawienia).

Zadanie 2.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	Zdający: I.1) wykazuje się znajomością chronologii dziejów sztuki, z uwzględnieniem: b) starożytności (kultur: [...] Rzymu), c) średniowiecza ([...] sztuki gotyckiej [...]), d) sztuki nowożytnej ([...] barok [...]).

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne ustalenie chronologii.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Numer	Oznaczenie litrowe dzieła
1.	B
2.	C
3.	A

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Zadanie 2.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: b) w rzeźbie: bryły, kompozycji, faktury, relacji z otoczeniem, c) w malarstwie [...]: kompozycji, koloru, sposobów ukazania iluzji przestrzeni, kształtowania formy przez światło, w dziełach figuratywnych stopnia oddania rzeczywistości lub jej deformacji.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny opis wybranego dzieła uwzględniający technikę wykonania, stopień realizmu oraz wykorzystane środki artystycznego wyrazu.

1 pkt – poprawny opis wybranego dzieła uwzględniający technikę wykonania i środki artystycznego wyrazu

ALBO

poprawny opis wybranego dzieła uwzględniający technikę wykonania i stopień realizmu

ALBO

poprawny opis wybranego dzieła uwzględniający stopień realizmu i środki artystycznego wyrazu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Dzieło A:

- Wykonane zostało farbami olejnymi na blasze.
- Mężczyzna ukazany został realistycznie / podkreślone są cechy indywidualne modelu.
- Przeważa zimna kolorystyka / jasna twarz kontrastuje z ciemnym strojem i szarym tłem / portretowana postać „utrzymuje” kontakt wzrokowy z widzem / postać „patrzy” na widza / charakterystyczny kształt pola obrazowego / ujęcie w popiersiu / ujęcie $\frac{3}{4}$.

Dzieło B:

- Portret wykonany został w technice enkaustyki.
- Postać pokazana jest realistycznie / podkreślone są wyraziste oczy.
- Jasna kolorystyka / miękki modelunek światłocieniowy / ujęcie $\frac{3}{4}$ / szeroka gama barw / efekty luministyczne – bliki / widoczna faktura / impasty.

Dzieło C:

- Jest to rzeźba kuta w marmurze (kamieniu).
- Postać króla nie jest przedstawiona realistycznie, widać stylizację ujęcia / idealizację zwłaszcza w partii włosów / postać króla jest wydłużona, proporcje są zaburzone.
- Występuje kontrast pomiędzy gładko wypolerowanym torsem, a głęboko rzeźbionymi włosami i detalami stroju / esowate wygięcie figury / brak wyrazu emocjonalnego na twarzy / szczegółowość (dekoracyjność) w oddaniu stroju i fryzury / otwarte oczy.

Zadanie 3.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.1) Zdający wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych.

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne podanie nazw dwóch dzieł.
1 pkt – poprawne podanie nazwy jednego dzieła.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Dzieło A: Drzwi Gnieźnieńskie / Drzwi do katedry w Gnieźnie / Wrota Gnieźnieńskie

Dzieło B: Drzwi do baptysterium we Florencji / Rajske wrota / Wrota raju / Trzecie drzwi do baptysterium we Florencji / Porta del Paradiso

Zadanie 3.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.12) dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: b) w rzeźbie: bryły, kompozycji, faktury, relacji z otoczeniem. II.13) wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem, środowiskiem artystycznym lub autorem.

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne określenie dzieła, które powstało później wraz z poprawnym uzasadnieniem zawierającym dwie cechy wybranego dzieła.
1 pkt – poprawne określenie dzieła, które powstało później wraz z poprawnym uzasadnieniem zawierającym jedną cechę wybranego dzieła.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Później powstało dzieło: B

Przykładowe uzasadnienie: Dzieło B powstało później, o czym świadczy:

- próba ukazania głębi (wieloplanowość) / zastosowanie perspektywy zbieżnej
- ukazanie pejzażu w tle
- przedstawiona architektura nawiązuje do antyku / starożytności
- indywidualizacja postaci
- mimetyczne przedstawienie postaci / poprawne proporcje postaci / zróżnicowane pozy / indywidualna charakterystyka

- zróżnicowanie wypukłości reliefu
- relief malarski
- technika reliefu schiacciato / stacciato.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: II.13) wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem, środowiskiem artystycznym lub autorem. IV.1) zna terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym [...] elementów konstrukcyjnych i dekoracyjnych [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wskazanie dwóch stylów i podanie po jednej cesze każdego z nich.

1 pkt – poprawne rozpoznanie jednego stylu i podanie jednej jego cechy

ALBO poprawne podanie nazw dwóch stylów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa stylu 1.: gotyk

Przykładowe cechy: ostrołukowe okna / maswerki w oknach / przypory wspierające ściany zewnętrzne / wertykalizm (strzelistość)

Nazwa stylu 2.: barok

Przykładowe cechy: wyłamany gzyms (gierowany) / podwojone pilastry / zdwojone pilastry kruchta z wieloboczną wieżyczką nakrytą kopułą / owalne okna / rzeźby na szczycie, barwne tynki / formy kształtowane dynamicznie / dekoracyjność

Uwaga: Przy gotyku dopuszcza się odpowiedź: materiał kamień / cegła (nieotynkowana część fasady).

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych. II.2) wskazuje twórców najbardziej reprezentatywnych dzieł. III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce od starożytności po czasy współczesne, z uwzględnieniem artystów schyłku XX w.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie autora oraz tytułu dzieła.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Autor: Giorgione / Giorgio Barbarelli da Castelfranco

Tytuł: Burza / La Tempesta

Zadanie 5.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznavanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.3) umiejscawia dzieła w czasie (wskazuje stulecie powstania). III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce od starożytności po czasy współczesne, z uwzględnieniem artystów schyłku XX w.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne zaznaczenie trzech odpowiedzi.

1 pkt – poprawne zaznaczenie dwóch odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź nieoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. P

3. F

Zadanie 6. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.15) Zdający rozpoznaje podstawowe motywy ikonograficzne, świętych chrześcijańskich [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie nazw tematów ikonograficznych trzech dzieł.

1 pkt – poprawne podanie nazw tematów ikonograficznych dwóch dzieł.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub nieoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A. Zwiastowanie

B. Pieta

C. Sacra Conversazione / Święta Rozmowa

Zadanie 7. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.13) Zdający wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem, środowiskiem artystycznym lub autorem.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie stylu wraz z poprawnym uzasadnieniem zawierającym dwie cechy formalne dzieła.

1 pkt – poprawne określenie stylu wraz z poprawnym uzasadnieniem zawierającym jedną cechę formalną dzieła.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Styl: manieryzm

Przykładowe uzasadnienie: Zaprezentowane dzieło reprezentuje manieryzm, ponieważ występuje:

- atektonika kompozycji / wrażenie chwiejności
- wrażenie lekkości / sprezzatura
- zaskakująca / wyrafinowana poza postaci
- skrócenie ciała postaci / figura serpentynata
- teatralny / finezyjny gest postaci
- wydłużone proporcje ciała
- migotliwe efekty światła na powierzchni
- dynamiczna kompozycja
- ażurowa, rozczłonkowana forma.

Zadanie 8. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	IV.6) Zdający właściwie stosuje terminy dotyczące opisu, treści i formy dzieł sztuk plastycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 9.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych. II.3) umiejscawia dzieła w czasie (wskazuje stulecie powstania). III.3) sytuuje twórczość artystów powszechnie uznawanych za najwybitniejszych epoki, stylu lub okresie, w którym tworzyli oraz we właściwym środowisku artystycznym.

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne podanie trzech informacji.
 1 pkt – poprawne podanie dwóch informacji.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Diego Velázquez / Velázquez
2. Hiszpanii
3. XVII w.

Zadanie 9.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: [...] sposobów ukazania iluzji przestrzeni [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne podanie trzech sposobów uzyskania głębi.
 1 pkt – poprawne podanie dwóch sposobów uzyskania głębi.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- zastosowanie perspektywy geometrycznej / linearnej / zbieżnej
- zastosowanie bardziej intensywnych barw na pierwszym planie / perspektywa barwna
- wyraźne oddzielenie planów kompozycji / wieloplanowość
- kompozycja kulisowa / wprowadzenie elementu malarstwa iluzjonistycznego – czerwona kotara
- kontrasty oświetlenia: ciemny plan pierwszy i rozświetlony plan tylny
- zastosowanie perspektywy powietrznej
- perspektywa kulisowa
- zastosowanie zabiegu „obraz w obrazie”

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.13) Zdający wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wnętrze	Styl
A	renesans / odrodzenie / quattrocento
B	gotyk / gotyk klasyczny
C	barok

Zadanie 10.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	IV.1) Zdający zna terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym [...] elementów konstrukcyjnych i dekoracyjnych (dekoracji fasady i wnętrza) [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwy elementów architektonicznych	Literowe oznaczenie wnętrza
kasetony	A
pilastry	C
służki	B

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	III.2) Zdający zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce od starożytności po czasy współczesne, z uwzględnieniem artystów schyłku XX w.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie architekta i nazwy miasta.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Architekt: Szymon Bogumił Zug / Zug

Miasto: Warszawa

Zadanie 11.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.7) Zdający porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania; uwzględnia źródła inspiracji, wpływ wydarzeń historycznych i kulturalnych oraz estetyki na cechy tych stylów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie dwóch cech.

1 pkt – poprawne podanie jednej cechy.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Cechy lub elementy dzieła świadczące o inspiracji architekturą antyku:

- portyk kolumnowy przed wejściem do świątyni
- trójkątny przyczółek / belkowanie
- porządek dorycki w portyku / porządek joński w latarni
- fryz tryglifowo-metopowy
- cylindryczna bryła / plan centralny / rotunda
- budowla zwieńczona kopułą
- harmonijny układ / symetria
- nawiązanie do Panteonu
- latarnia nawiązująca do formy monopterosu.

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych. II.2) wskazuje twórców najbardziej reprezentatywnych dzieł.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie autora oraz podanie tytułu dzieła A.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Autor: William Turner / Turner

Tytuł: *Ostatnia droga Temeraire’a / Ostatni rejs Temeraire’a*

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	Zdający: I.3) rozumie konteksty kulturowe i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki (w tym historyczne, religijne, filozoficzne). I.7) porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania; uwzględnia źródła inspiracji, wpływ wydarzeń historycznych i kulturalnych oraz estetyki na cechy tych stylów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź uwzględniająca dwa środki artystyczne.

1 pkt – poprawna odpowiedź uwzględniająca jeden środek artystyczny.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Impresjoniści zaczerpnęli od artysty takie środki artystyczne jak:

- operowanie plamą barwną o zatartych granicach / rozmycie przedmiotu
- budowanie formy kolorem, barwą / malarskość
- stosowanie białych podmalówek nadających świetlistość i jasność barwom
- swobodna faktura / stosowanie laserunków i impastów
- ukazywanie refleksów barwnych/ współzależności barw
- środki artystyczne służą ukazaniu zmienności stanów przyrody, ulotnych efektów atmosferycznych.

Zadanie 13.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: kompozycji [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie dwóch cech kompozycji dzieła A i dwóch cech kompozycji dzieła B.

1 pkt – poprawne podanie dwóch cech kompozycji dzieła A,
ALBO

poprawne podanie dwóch cech kompozycji dzieła B,
ALBO

poprawne podanie jednej cechy kompozycji dzieła A i jednej cechy kompozycji dzieła B.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Dzieło A:

Cechy kompozycji dzieła A:

- jednoplanowa
- horyzontalna
- zamknięta
- oparta na owalu (tańczący w kole)
- dynamiczna
- wielofiguralna
- występuje bliski kadr (postaci wypełniają całą powierzchnię obrazu)
- dośrodkowa
- zdominowana przez łuki i kierunki diagonalne
- dążąca do symetrii
- brak centrum kompozycyjnego.

Dzieło B:

Cechy kompozycji dzieła B:

- dynamiczna
- wielofiguralna
- zamknięta
- oparta na układzie koła
- wieloplanowa
- pole obrazowe jest gęsto wypełnione
- występuje efekt horror vacui
- postacie są ściśnięte, tworzą zwartą grupę
- dośrodkowa
- kulisowa
- wyraźne centrum kompozycji
- liczne linie ukośne / linie diagonalne, łuki.

Zadanie 13.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: kształtowania formy przez światło [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne podanie dwóch cech kształtowania formy przez światło w dziele A i dwóch cech kształtowania formy przez światło w dziele B.
- 1 pkt – poprawne podanie dwóch cech kształtowania formy przez światło w dziele A,
ALBO
poprawne podanie dwóch cech kształtowania formy przez światło w dziele B,
ALBO
poprawne podanie jednej cechy kształtowania formy przez światło w dziele A i jednej cechy kształtowania formy przez światło w dziele B.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedziDzieło A:

Sposób kształtowania formy przez światło w dziele A:

- występuje synteza światła i koloru
- kolor jest kładziony płasko
- właściwie nie występuje tradycyjny światłocień
- modelunek linearny (kontur) zastępuje tradycyjny modelunek światłocieniowy
- nie ma źródła światła na obrazie
- światło równomiernie rozłożone.

Dzieło B:

Sposób kształtowania formy przez światło w dziele B:

- źródło światła jest sztuczne
- źródło światła w obrazie (lampa) / dwa źródła światła
- najbardziej oświetlone jest centrum obrazu
- modelunek światłocieniowy jest uproszczony / schematyczny
- modelunek jest nie zawsze konsekwentnie prowadzony
- światło ma intensywny, żółty kolor / ciepłe światło
- występują bliki światła.

Zadanie 14. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.8) Zdający analizuje teksty pisarzy, filozofów, krytyków sztuki i artystów, interpretuje je i wskazuje wpływ tych wypowiedzi na charakter stylów, epok i kierunków w sztuce oraz na kształt dzieła.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe uzasadnienia:

- Rzeźba B ukazuje ciało w ruchu, wręcz rozczłonkowanie formy w celu podkreślenia dynamiki postaci.
- Rzeźba B pokazuje symultaniczny obraz ruchu w czasie.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	III.2) Zdający zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce od starożytności po czasy współczesne, z uwzględnieniem artystów schyłku XX w.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Marc Chagall / Chagall

Zadanie 15.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	Zdający: I.3) rozumie konteksty kulturowe i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki (w tym historyczne, religijne, filozoficzne); I.7) porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania; uwzględnia źródła inspiracji, wpływ wydarzeń historycznych i kulturalnych oraz estetyki na cechy tych stylów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie nazw dwóch kierunków wraz z poprawnymi uzasadnieniami.

1 pkt – poprawne podanie nazwy jednego kierunku wraz z poprawnym uzasadnieniem
ALBO poprawne podanie nazw dwóch kierunków.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kierunek: fowizm

Przykładowe uzasadnienie: Cechy charakterystyczne dla fowizmu widoczne na reprodukcjach to: koloryt autonomiczny / stosowanie czystych, nasyconych barw / deformacje / uproszczenia form / inspiracje sztuką naiwną.

Kierunek: ekspresjonizm

Przykładowe uzasadnienie: Cechy charakterystyczne dla ekspresjonizmu i widoczne na reprodukcjach to: środki formalne mają podkreślić subiektywne, indywidualne spojrzenie na rzeczywistość / deformacje / uproszczenia form / koloryt autonomiczny / nasycone barwy.

Kierunek: kubizm

Przykładowe uzasadnienie: Cechy charakterystyczne dla kubizmu i widoczne na reprodukcjach to: geometryzacja przedmiotów / stosowanie perspektywy z wielu punktów widzenia / kompozycja oparta na formach geometrycznych.

Kierunek: surrealizm

Przykładowe uzasadnienie: Cechy charakterystyczne dla surrealizmu i widoczne na reprodukcjach to: oniryzm / zaburzenie prawa grawitacji / niezwykłość nastroju / przedstawianie postaci i przedmiotów w niezwykłym kontekście.

Uwaga: Ze względu na charakter sztuki Chagalla uwzględnia się jako kierunek symbolizm.

Zadanie 16. (0–20)

Wybierz jeden z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Artystów [...] intrygowało zarówno to, co lustro odbija, jak i to, co symbolizuje.

Michael Bird, *100 idei, które zmieniły sztukę*, Londyn 2012.

Odwołując się do powyższego cytatu, omów sposoby, w jakich artyści wykorzystywali motyw zwierciadła w swoich dziełach. W swojej pracy odwołaj się do trzech dzieł malarskich pochodzących od średniowiecza do XX wieku.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.16) Zdający formułuje samodzielne, logiczne wypowiedzi argumentacyjne na temat dzieł sztuki.

Temat 2.

W architekturze XIX wieku można odnaleźć elementy zaczerpnięte ze sztuki epok wcześniejszych. Na przykładzie trzech dzieł architektury z XIX wieku rozważ, w jaki sposób architekci inspirowali się sztuką epok wcześniejszych.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	III.7) Zdający formułuje samodzielne, logiczne wypowiedzi argumentacyjne na temat twórczości wybitnych artystów.

Zasady oceniania

Za napisanie wypracowania zdający będzie mógł otrzymać maksymalnie 20 punktów.

Oceniając pracę, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w pięciu **kryteriach głównych**, tj.:

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt).
2. Treść (od 0 do 12 pkt).
3. Terminologia (od 0 do 2 pkt).
4. Kompozycja i struktura wypowiedzi (od 0 do 3 pkt).
5. Język wypowiedzi (od 0 do 2 pkt).

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia

• W wypracowaniu omówiono przynajmniej jeden przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artysty. - ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.	1 pkt
• Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. - ALBO • Wypracowanie jest napisane w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: Jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

Wyjaśnienia (Kryterium 1. – *Spełnienie formalnych warunków polecenia*)

1. W wypracowaniu zdający powinien odwołać się do przykładów dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wskazanych w poleceniu. Odwołanie się zdającego do dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artysty oznacza, że co najmniej jedno zdanie o danym przykładzie ma charakter analityczny, a nie – tylko informacyjny.
2. Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu, jeżeli obejmuje co najmniej jeden aspekt zakresu merytorycznego i jest zgodne z tematem pracy.

2. Treść

Uwaga: Jeżeli ostateczna liczba punktów przyznana w kryterium *Treść*, wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Terminologia*, *Kompozycja i struktura wypowiedzi* oraz *Język i styl wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

Opracowanie tematu. Funkcjonalność wykorzystania przykładów wskazanych w poleceniu	Opis i analiza przykładów; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów
Pełne opracowanie tematu. Trzy przykłady dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza trzech przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Brak błędów rzeczowych.	12 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza trzech przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	11 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalający opis i analiza trzeciego przykładu. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	10 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu, omówionego ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalający opis i analiza dwóch przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	9 pkt
	• Zadowalający opis i analiza trzech przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	8 pkt
Częściowe opracowanie tematu. Dwa przykłady dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Brak błędów rzeczowych.	7 pkt
	• Wnikliwy w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	6 pkt
	• Wnikliwy w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu ORAZ zadowalające omówienie drugiego przykładu. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	5 pkt
	• Zadowalający opis i analiza dwóch przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	4 pkt

Niepełne opracowanie tematu. Jeden przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artystów zrealizowany w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu. • Brak błędów rzeczowych.	3 pkt
	• Wnikliwy opis i analiza jednego przykładu. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	2 pkt
	• Zadowalający opis i analiza jednego przykładu. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	1 pkt
Żaden przykład nie został wykorzystany przynajmniej częściowo funkcjonalnie, nie podjęto żadnych prób formułowania wypowiedzi.		0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 2. – Treść)

- Opracowanie tematu należy rozumieć jako interpretację problemu sformułowanego w temacie wypracowania:
 - pełne opracowanie tematu: odwołanie się do trzech przykładów dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Wnikliwe i wieloaspektowe spojrzenie na problem. Zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem. Zdający wykazał się wiedzą o epokach i kontekstach,
 - częściowe opracowanie tematu: odwołanie się do dwóch przykładów dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Poprawne spojrzenie na problem,
 - niepełne opracowanie tematu: odwołanie się do jednego przykładu dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty. Oparte na uogólnieniach, mało dokładne, niewnikające w istotę rzeczy.
- Poprzez wykorzystanie przykładu rozumie się wykorzystanie znajomości dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów do zobrazowania przedstawionego tematu.
- Zdający powinien funkcjonalnie wykorzystać w wypracowaniu znajomość trzech dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Funkcjonalne wykorzystanie znajomości dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów oznacza przywołanie w wypracowaniu:
 - opisu i analizy dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów,
 - opis i analiza przykładu ma odnosić się do problemu wskazanego w temacie wypracowania i ma służyć zobrazowaniu tego tematu.
- Przykład dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty nie jest wykorzystany funkcjonalnie, jeżeli zdający wyłącznie opisuje dany przykład, ale nie wyciąga żadnego wniosku ani nie dokonuje żadnej refleksji w związku z przywołanym przykładem. Samo wymienienie dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty nie oznacza funkcjonalnego wykorzystania przykładu.
- Przykład dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty zawierający poważny błąd rzeczowy uznaje się za przykład nieważny. Za poważny błąd rzeczowy uznaje się np. zakwalifikowanie przykładu do błędnej epoki, przypisanie konkretnego dzieła sztuki do niewłaściwego autora.

6. Opis i analiza dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artystów:

- a) wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza zawierają autora i tytuł dzieła sztuki lub poprawną nazwę zjawiska artystycznego / postawy artystycznej i jego przedstawicieli lub przedstawia twórczość artysty z wymienionymi tytułami jego dzieł. W skład wchodzi opis danego przykładu oraz analiza cech formalnych i treściowych. Opis i analiza są pogłębione i skupiają się na tych elementach, które odnoszą się do tematu wypracowania. Przywołany przykład osadzony jest, w zależności od tematu, w kontekście historycznym (epoki), estetycznym, społecznym, religijnym, biograficznym lub geograficznym,
- b) zadowalający opis i analiza zawierają autora i tytuł dzieła sztuki lub poprawną nazwę zjawiska artystycznego / postawy artystycznej i jego przedstawicieli lub przedstawiają twórczość artysty z wymienionymi tytułami jego dzieł. Składają się z opisu danego przykładu oraz – w zależności od tematu – analizy cech formalnych i/lub treściowych.
7. Drobne błędy rzeczowe to błędy, które nie uniemożliwiają rozpoznania i zidentyfikowania przykładu przywołanego przez zdającego. Mogą one dotyczyć np. nieznaczących błędów w datowaniu, nieprecyzyjnego opisu czy nieznaczących błędów w tytułach dzieł.

3. Terminologia

Bogata i różnorodna terminologia z dziedziny sztuki (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Brak błędów terminologicznych.	2 pkt
Sporadycznie stosowane we właściwym kontekście terminy i pojęcia (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Nieliczne usterki terminologiczne.	1 pkt
Brak terminologii lub stosowanie jej w sposób rzadki i/lub nieadekwatny. Rażąco błędne terminologiczne.	0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 3. – Terminologia)

- Terminologia z dziedziny sztuki dotyczy nazw technik, stylów, kierunków, detali i elementów architektonicznych, fachowych terminów stosowanych w opisie dzieł architektury, malarstwa czy rzeźby.
- Zdający może uzyskać maksymalną liczbę punktów za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 8 terminami z dziedziny sztuki i praca nie zawiera żadnych błędów terminologicznych.
- Zdający może uzyskać 1 punkt za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 5 terminami z dziedziny sztuki i praca nie zawiera rażących błędów terminologicznych.

4. Kompozycja i struktura wypowiedzi

- Elementy treściowe wypowiedzi są w całości lub w przeważającej części zorganizowane problemowo. ORAZ - Zakończenie zawiera wnioski, wynikające z toku wypowiedzi. ORAZ - Struktura prawidłowa zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie podziału na akapity (logiczne uporządkowanie).	3 pkt
- W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. ORAZ - Zakończenie zawiera uproszczone wnioski. ORAZ - Struktura prawidłowa zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie podziału na akapity (logiczne uporządkowanie).	2 pkt
- Elementy treściowe wypowiedzi nie są zorganizowane problemowo. ORAZ - Zakończenie zawiera próbę wnioskowania. ORAZ - Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej ALBO w zakresie podziału na akapity.	1 pkt
- Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane liniowo (formalnie). ORAZ - Brak właściwej struktury zarówno w skali ogólnej ALBO w zakresie podziału na akapity.	0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 4. – Kompozycja i struktura wypowiedzi)

- Elementy treściowe wypowiedzi to – najogólniej rzecz ujmując – „bloki”, na które podzielone jest wypracowanie (wstęp – część zasadnicza (rozwińcie) – zakończenie, ale „część zasadnicza” zazwyczaj jest dzielona na kolejne „bloki”, tj. akapity).
 - Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane problemowo (w toku problemowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania omawia np. jeden aspekt tematu. Czynnikiem organizującym dany „blok” jest problem zawarty w temacie, a nie – dany przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej.
 - Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane problemowo zawierają dobrze sformułowany wstęp i zakończenie z poprawnym wnioskowaniem.
 - Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym (w toku liniowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania dotyczy innego przykładu dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej, ale brak odniesienia do problemu w temacie. Tekst jest zorganizowany według opisu i analizy przykładów „jeden po drugim” (np. zmiana kolejności akapitów nie wpływa na strukturę tekstu).
- Zakończenie zawiera wnioski wynikające z toku rozumowania.
- Ocena podziału wypowiedzi w skali ogólnej wymaga rozważenia proporcji

i funkcjonalności zasadniczych „bloków” pracy, tj. wstępu – części zasadniczej – zakończenia. Usterki w podziale wypowiedzi w skali ogólnej mogą wynikać z np. nieproporcjonalnie i niefunkcjonalnego wstępu, zbyt krótkiego zakończenia lub braku jednego z tych „bloków”.

4. Ocena podziału wypowiedzi na akapity wymaga rozważenia, czy logika wywodu została odzwierciedlona w podziale na graficznie wyodrębnione i funkcjonalne akapity. Usterki w podziale wypowiedzi na akapity mogą wynikać np. z faktu, że w pracy występują wyodrębnione graficznie akapity, które nie stanowią zwartej myślowo całości, albo występują akapity, które powinny zostać podzielone na mniejsze bloki, ponieważ taki akapit zawiera kilka wątków (każdy z takich wątków stanowi sam w sobie zwartą myślowo całość).
5. W ocenie struktury wypowiedzi nie uwzględnia się niezrealizowania przez zdającego któregoś z elementów tematu, np. nieodwołania się w ogóle do jednego z dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych wskazanych w temacie jako obowiązkowy.

5. Język wypowiedzi

Wypracowanie jest napisane językiem w pełni komunikatywnym; dopuszczalne 3 błędy językowe; brak rażących błędów w pisowni nazwisk artystów.	2 pkt
Wypracowanie jest napisane językiem w większości komunikatywnym; dopuszczalne od 4 do 8 błędów językowych; dopuszczalne błędy zapisu nazwisk artystów.	1 pkt
Wypracowanie jest napisane językiem niekomunikatywnym lub zawiera więcej niż 8 błędów językowych.	0 pkt

Informacje o błędach uznawanych za ortograficzne w pracach zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją lub dysortografią)

Wypracowanie jest napisane językiem w większości komunikatywnym; dopuszczalne 6 błędów językowych; dopuszczalne błędy zapisu nazwisk artystów.	2 pkt
Wypracowanie jest napisane językiem w większości komunikatywnym; dopuszczalne od 7 do 11 błędów językowych; dopuszczalne błędy zapisu nazwisk artystów.	1 pkt
Wypracowanie jest napisane językiem niekomunikatywnym lub zawiera więcej niż 11 błędów językowych.	0 pkt

UWAGI

1. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 250 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia* oraz *Treść*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z historii sztuki, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony.
5. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.